

Rozsudkem pro uznání bylo rozvedeno manželství stran z viny žalovaného manžela. Návrh manžela, by na základě onoho rozsudku bylo manželství prohlášeno za rozloučené z viny manžela, soud první stoličce zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by o návrhu znovu rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Souhlasiti jest s dovolací rekurentkou, že v souzeném případě rozsudek krajského soudu civilního v Praze ze dne 19. ledna 1931, kterým bylo k její žalobě rozvedeno od stolu a lože její manželství s navrhovatelem, nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu manželství v rozlukou podle § 17 zák. rozl. Podle tohoto zákonného ustanovení žádost o rozlukou předpokládá rozvod manželství od stolu a lože podle § 107 a 109 obč. zák., totiž rozvod nedobrovolný, nemůže však mu býti základem rozvod dobrovolný podle § 103 obč. zák. K dobrovolnému rozvodu se vyžaduje jednak, by oba manželé byli s rozvodem srozuměni a o podmínkách — tedy i o majetkových — dohodnuti (§ 103 obč. zák.). Tyto podmínky byly v souzeném případě splněny, neboť podle protokolu krajského soudu o ústním jednání, při němž byl rozsudek rozvodový vydán, manželé se dohodli o svých majetkových poměrech i o odvolání trestních udání manželkou na manžela učiněných a ujednali v tom směru smír, načež manžel doznal nadávky v protokolu uvedené a uznal žalobní nárok na rozvod, který manželka pak žádala jen pro doznané nadávky manželovy. Rozsudek byl vynesena na základě tohoto uznání, aniž soud zjišťoval anebo uváděl rozvodový důvod. Takovéto uznání zahrnuje v sobě souhlas s rozvodem; nešlo tedy o rozvod podle § 107 až 109 obč. zák., který předpokládá nedostatek svolení druhého manžela. Takový rozsudek nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu v rozlukou, jak nejvyšší soud vyložil již ve svém rozhodnutí čís. 11498 sb. n. s., na něž se odkazuje. Okolnost, že manžel v rozvodovém sporu doznal nadávky, jest nerozhodná, an rozvodový rozsudek nadávky nezjišťuje a není založen na doznání, nýbrž jen na uznání nároku.

Čís. 13233.

Úpravě pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., není na závalu, že v pachtovní smlouvě bylo, třebaže před účinností vládního nařízení, ujednáno, že pachtýři nepřislouší nárok na slevu pachtovného ani z důvodů ve smlouvě zvlášť uvedených ani ze žádného jiného důvodu.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 1328/33.)

Soud první stoličce zamítl návrh pachtýře na úpravu pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by nehledě k důvodu, pro který zamítl návrh na úpravu pachtovného, o návrhu jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Napadeným usnesením zamítl rekursní soud souhlasně s usnesením prvního soudu návrh dovolacího rekurenta na úpravu pachtovného podle § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. z důvodu, že v pachtovní smlouvě, v bodu XX, bylo ujednáno, že dovolacímu rekurentu jako pachtýři nepřisluší nárok na slevu pachtovného ani z důvodů ve smlouvě zvlášť uvedených ani ze žádného důvodu jiného. Toto ujednání platí prý i pokud jde o slevu pachtovného podle zmíněného vládního nařízení. S tímto názorem nižších soudů nelze souhlasiti a přisvědčiti jest dovolacímu rekurentu, že se nesrovnává s vládním nařízením, pokud se týče zákonem. § 10 nařízení má ustanovení, že všechna jiná ustanovení pachtovní smlouvy zůstávají vládním nařízením nedotčena. Jinými ustanoveními smlouvy rozumí se a jest rozuměti smluvní ustanovení, jež nemají za předmět to, co je předmětem vládního nařízení. Dotčena jsou tedy ustanovení smlouvy o pachtovném a o jeho výši, neboť to je předmětem vládního nařízení. Vládní nařízení přiznává pachtýři nárok na úpravu, pokud se týče na slevu pachtovného a opačné ustanovení pachtovní smlouvy nemůže, hledíc ku předpisu § 10 vl. nařízení, býti tomu na závažu. Účelem vládního nařízení čís. 164/33, jakožto opatření vydaného za mimořádných hospodářských poměrů (§ 1 zákona ze dne 9. června 1933 čís. 95 sb. z. a n.) bylo pomoci zemědělství v hospodářské krizi a odvrátiti zkázu existenci mnohému zemědělci při neupraveném pachtovném hrozící. Také s tímto účelem vládního nařízení nelze srovnati názor nižších soudů o platnosti ujednání co se týče slevy pachtovného u pachtovních smluv uzavřených před 1. říjnem 1932. Dovolacímu rekursu, uplatňujícímu nezákonnost (§ 46 druhý odstavec zák. o nesp. říz.), bylo proto přiznati oprávnění.

Čís. 13234.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. nevybočuje z rámce zmocňovacího zákona ze dne 9. června 1933, čís. 95 sb. z. a n.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. není omezením vlastnictví ve smyslu § 109 (1) ústavní listiny.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 28/34.)

Návrhu pachtýřů, by bylo pachtovné upraveno, bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl mimo jiné v